

Finanšu ministrija

Par valsts un pašvaldību budžetiem 2024. gadam un ietvaram 2024. - 2026. gadam

Finanšu ministrija

Finanšu ministrija

Makroekonomiskās prognozes 2023-2026

(2023.g. jūnijs, pēc 29.09.2023. IKP revīzijas)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
IKP faktiskajās cenās, <i>milj. euro</i>	30573	30109	33349	38870	43155	45524	48338	51122
pieaugums faktiskajās cenās, %	4,9	-1,5	10,8	16,6	11,0	5,5	6,2	5,8
pieaugums salīdz. cenās, %	0,6	-3,5	6,7	3,4	1,0	2,5	2,9	2,9
IKP deflators, izmaiņas %	4,3	2,1	3,8	12,8	9,9	2,9	3,2	2,8
PCI (vidēji gadā), %	2,8	0,2	3,3	17,3	10,0	2,2	2,5	2,3
Tautsaimniecībā nodarbināto mēn, vid. bruto darba samaksa, <i>euro</i>	1076	1143	1277	1373	1524	1638	1720	1806
pieaugums faktiskajās cenās, %	7,2	6,2	11,7	7,5	11,0	7,5	5,0	5,0
pieaugums salīdzināmās cenās, %	4,2	6,0	8,2	-8,4	0,9	5,2	2,4	2,6
Nodarbinātība, tūkst. iedz. (atbilstoši darbaspēka apsekoj.,)	910	893	864	886	887	887	884	879
pieaugums, %	0,1	-1,9	-3,2	2,6	0,1	0,0	-0,3	-0,6
Bezdarba līmenis (gada vidējais), % no ekon. aktīviem iedzīv.	6,3	8,1	7,6	6,9	6,5	6,6	6,4	6,4

Finanšu ministrija

Valsts budžeta prioritāšu veidošanas nosacījumi nodrošināti fiskāli atbildīgi un ilgtspējīgi, novirzot 783,3 milj. *euro*

Nosacījumi budžeta veidošanai

Nodrošināta fiskālā ilgtspēja budžeta plānošanā

Bāzes izdevumi atbilstoši pieejamajai fiskālajai telpai

Izdevumi vienreizējiem pasākumiem

	2024	2025	2026
Fiskālā telpa	148,4 milj. <i>euro</i>	450,3 milj. <i>euro</i>	684,3 milj. <i>euro</i>
Resursu pārdale	520,5 milj. <i>euro</i>	168,6 milj. <i>euro</i>	170,7 milj. <i>euro</i>
Finansējums ārpus fiskālās telpas	114,4 milj. <i>euro</i>	102,0 milj. <i>euro</i>	60,8 milj. <i>euro</i>
KOPĀ:	783,3 milj. <i>euro</i>	720,9 milj. <i>euro</i>	915,8 milj. <i>euro</i>

Finanšu ministrija

Kopīgām valsts nozīmes prioritātēm – drošībai, izglītībai un veselībai novirzīti 68% no kopējā 2024.gada finansējuma PP

2024

486,4

milj. euro

2025

541,2

milj. euro

2026

631,9

milj. euro

Drošība

91,9
milj. euro

Atlīdzība IeM, TM nodarbinātajiem, veselības pakalpojumu pieejamība IeM sistēmas iestādēm un IVP.

Par ES tiesību aktos atļautajiem izņēmumiem sankciju piemērošanā

t.sk.:

Ar valsts drošību saistītie vienreizējie pasākumi

Valsts ārējās robežas drošības pasākumu nodrošināšana

LR kapacitātes un lomas stiprināšana starptautisko tiesību jautājumos

Latvijas tiesību speciālistu ataudzes nodrošināšana

2024

43,0
milj. euro

2025

100,4
milj. euro

2026

60,5
milj. euro

VUGD dzīvības glābšanas spēju stiprināšanas nodrošināšana

Kapacitātes stiprināšanu gatavībai un rīcībai radiācijas avārijās

Valsts aizsardzības finansēšanas palelinājums līdz 3% no IKP 2027.gadā

Izglītība

119,5
milj. euro

Pedagogu darba samaksas pieaugums

Pāreja uz mācībām valsts valodā

Mācību līdzekļu iegādei un digitālo mācību līdzekļu izstrādei

Pilotprojekts augstākās izglītības institucionālā finansējuma ieviešanai

Valsts augstskolu padomju darbības nodrošināšana

Izglītības ieguves nodrošināšana tiesībsardzības iestāžu amatpersonām

Latvijas dalības nodrošināšana Eiropas Kodolpētījumu organizācijā

Snieguma finansējuma Augstākā izglītībā un zinātnē īpatsvara pakāpeniska palielināšana

STEM jomas un piedāvājuma attīstība

Veselība

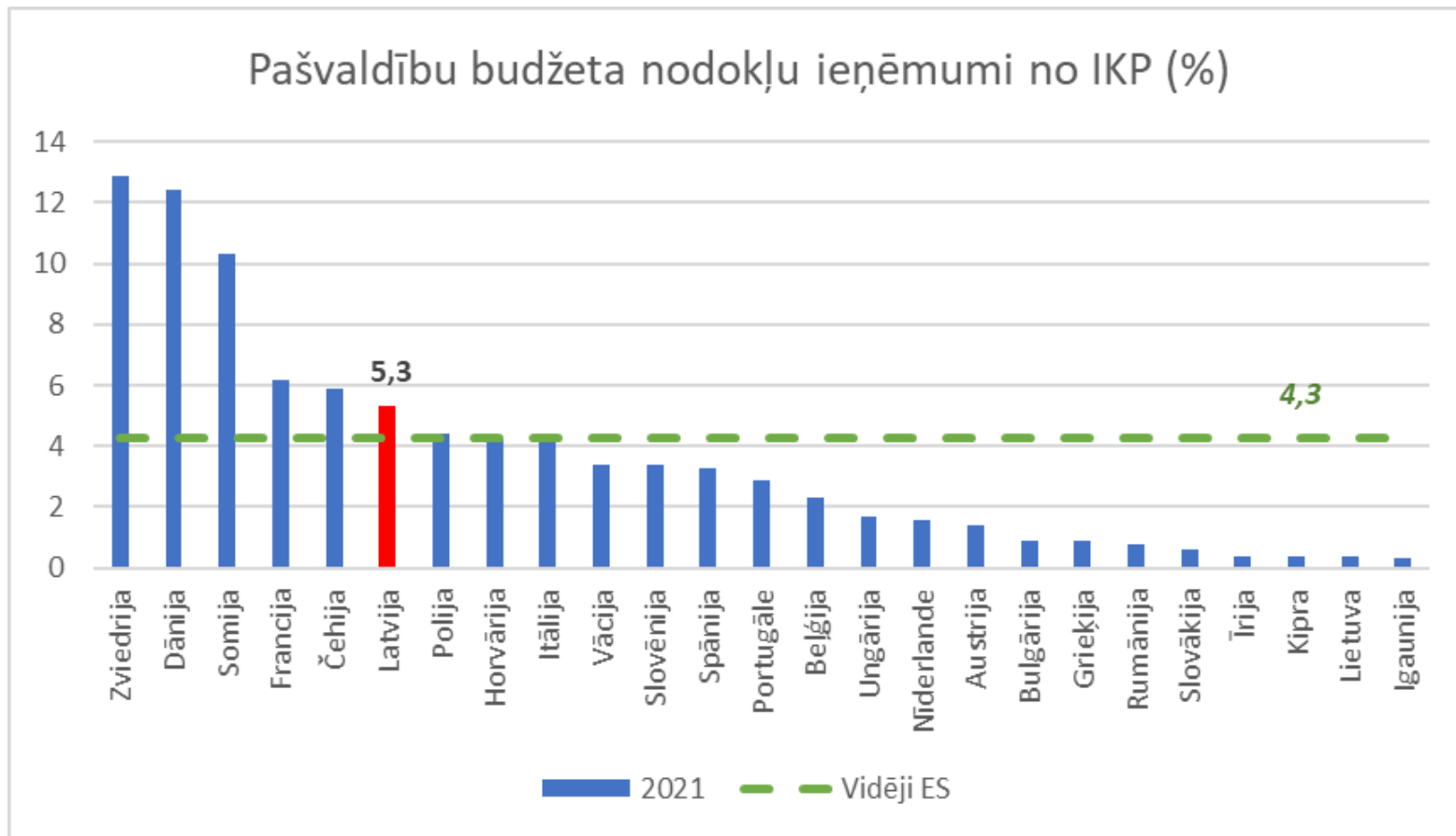
275,0
milj. euro

Veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana

Finanšu ministrija

Latvijas pašvaldību nodokļu ieņēmumi ir virs vidējā rādītāja ES

Finanšu ministrija

Plānotie nodokļu ieņēmumi pieaug - pašvaldībām par 7,9 %* un valsts budžetā par 7,7%

Kopējo nodokļu ieņēmumu pieaugums pašvaldībām, salīdzinot ar 2023.gada plānu

2024.

+221,1
milj. euro

2025.

+358,1
milj. euro

2026.

+516,2
milj. euro

IIN ieņēmumu pieaugums pašvaldībām, salīdzinot ar 2023.gada plānu

+207,7
milj. euro

+336,1
milj. euro

+486,0
milj. euro

IIN prognozes ieņēmumi tiek garantēti 100% apmērā

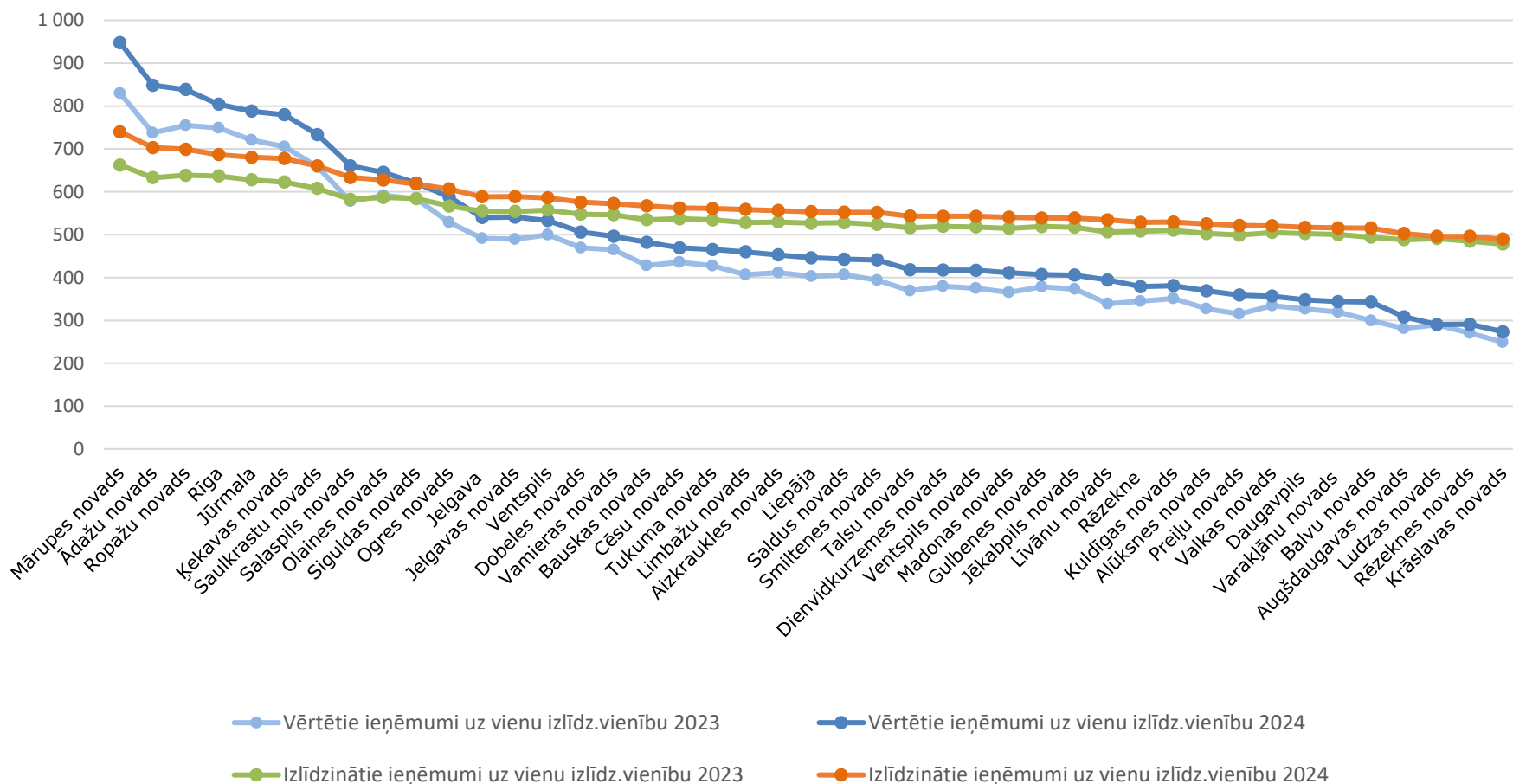
* Pieaugums 2024.gadam pret 2023.gada valsts budžeta likumā noteikto plānu ir 11,7%

Finanšu ministrija

Pēc izlīdzināšanas pašvaldībām palielinās ieņēmumi vidēji par 8,1%

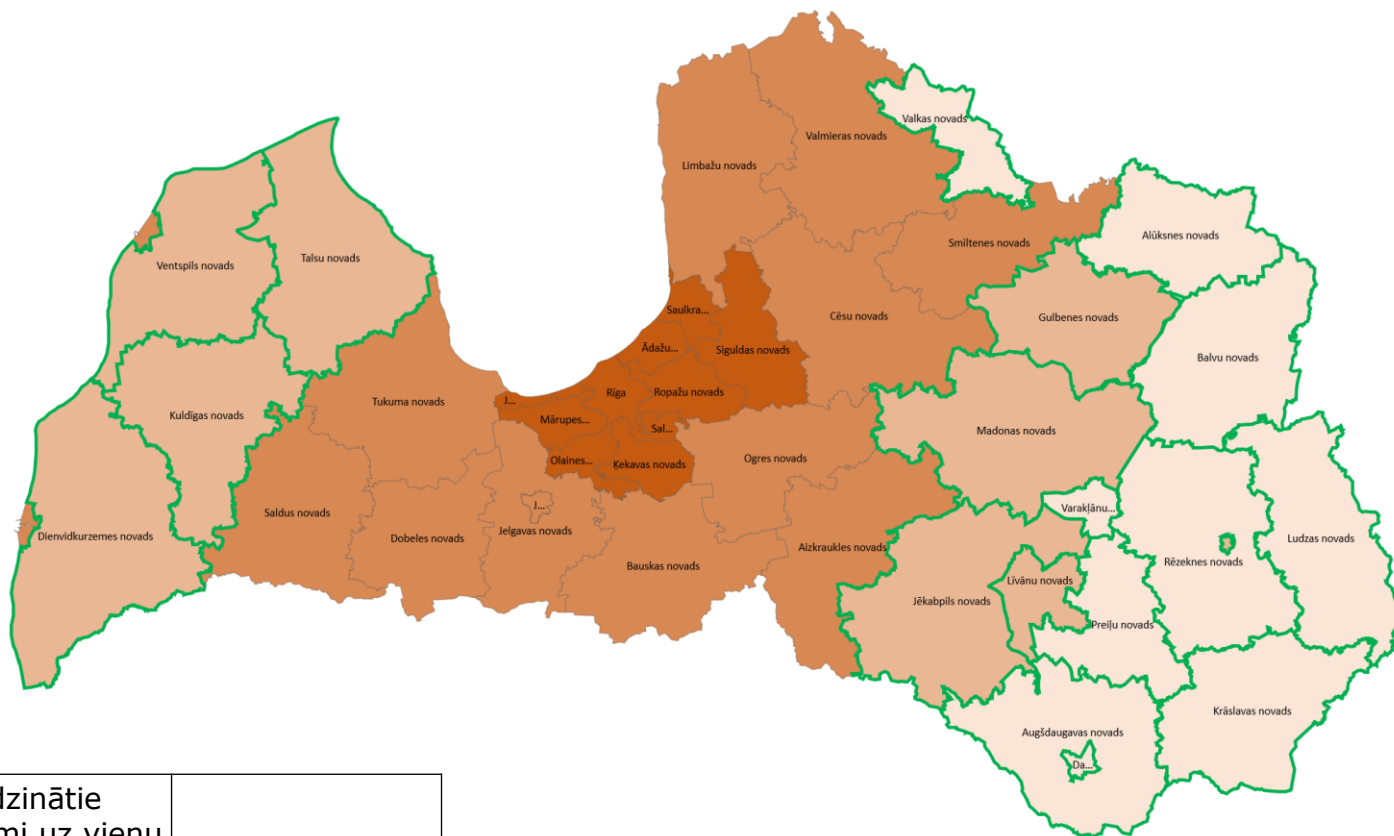
Pašvaldību vērtēto un izlīdzināto ieņēmumu izmaiņas uz vienu izlīdzināmo vienību 2023. un 2024.gadā

Finanšu ministrija

Pašvaldību finanšu izlīdzināšanas modeli nepieciešams mainīt, lai 2025.gadā PFI aprēķinu veiktu pēc jauna algoritma

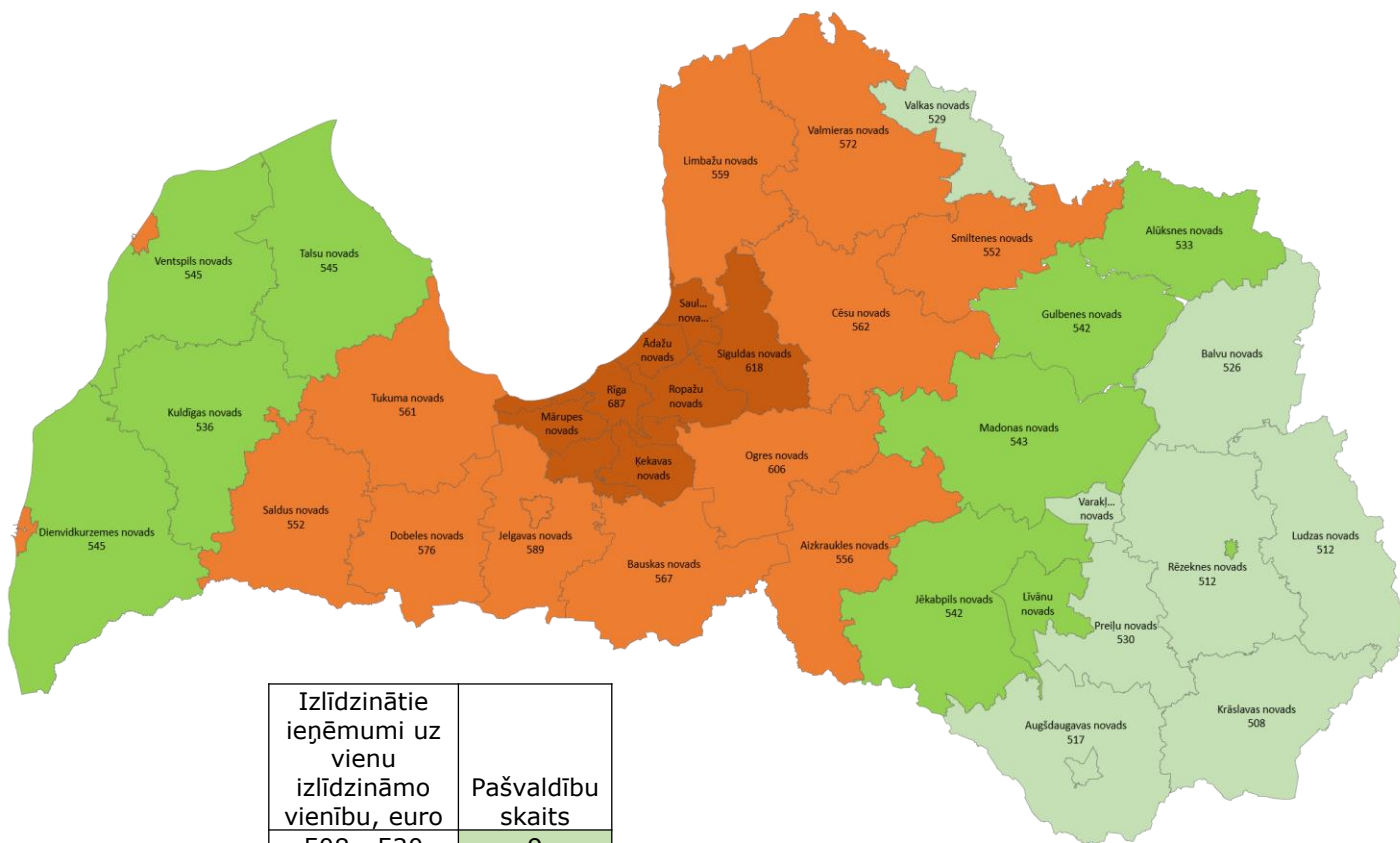

Izlīdzinātie ieņēmumi uz vienu izlīdzināmo vienību, euro	Pašvaldību skaits
496 – 530	10
531 – 550	9
551 – 611	14
612 - 740	10

Finanšu ministrija

Speciāls risinājums sniedz papildus dotāciju 19 pašvaldībām 7 miljonu eiro apmērā

Izlīdzinātie ieņēmumi uz vienu izlīdzināmo vienību, euro	Pašvaldību skaits
508 - 530	9
531 - 550	10
551 - 613	14
614 - 740	10

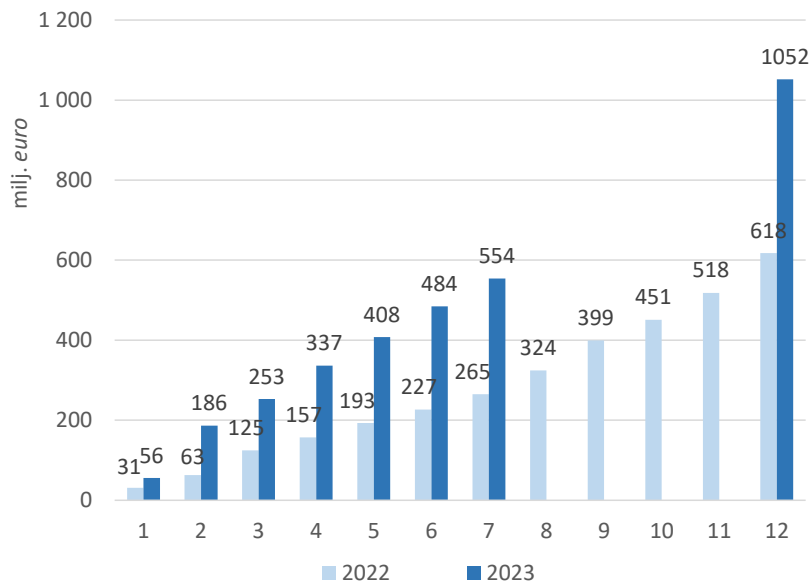
Pašvaldības	Papildu dotācija, euro
Daugavpils	1 484 712
Rēzekne	323 948
Alūksnes novads	201 441
Augšdaugavas novads	650 751
Balvu novads	366 546
Dienvidkurzemes novads	136 526
Gulbenes novads	120 246
Jēkabpils novads	259 617
Krāslavas novads	706 715
Kuldīgas novads	325 587
Līvānu novads	91 747
Ludzas novads	696 555
Madonas novads	150 145
Preiļu novads	255 861
Rēzeknes novads	873 072
Talsu novads	137 072
Valkas novads	139 324
Varakļānu novads	56 871
Ventspils novads	49 505
Kopā	7 026 996

Finanšu ministrija

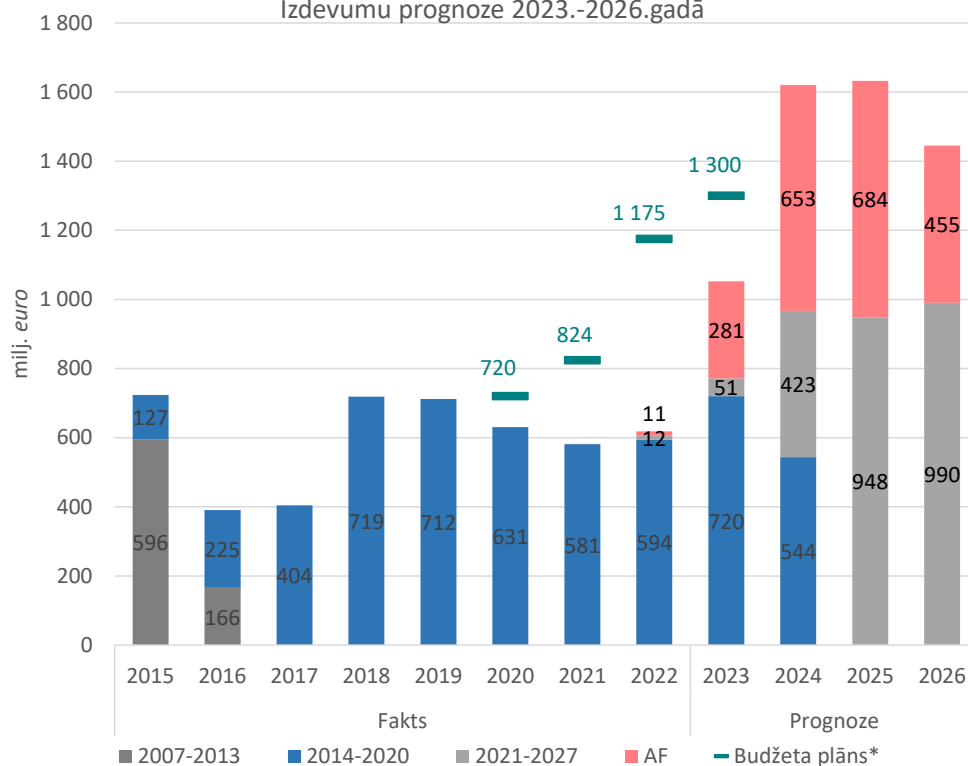
Kohēzijas politikas fondu (KF, ERAF, ESF) un Atveseļošanas fonda (AF) finansējuma izdevumi tiek prognozēti ar būtisku pieaugumu

Izdevumu izpilde 2022.-2023. gadā

Datu avots: Valsts kase, FM

Izdevumu prognoze 2023.-2026.gadā

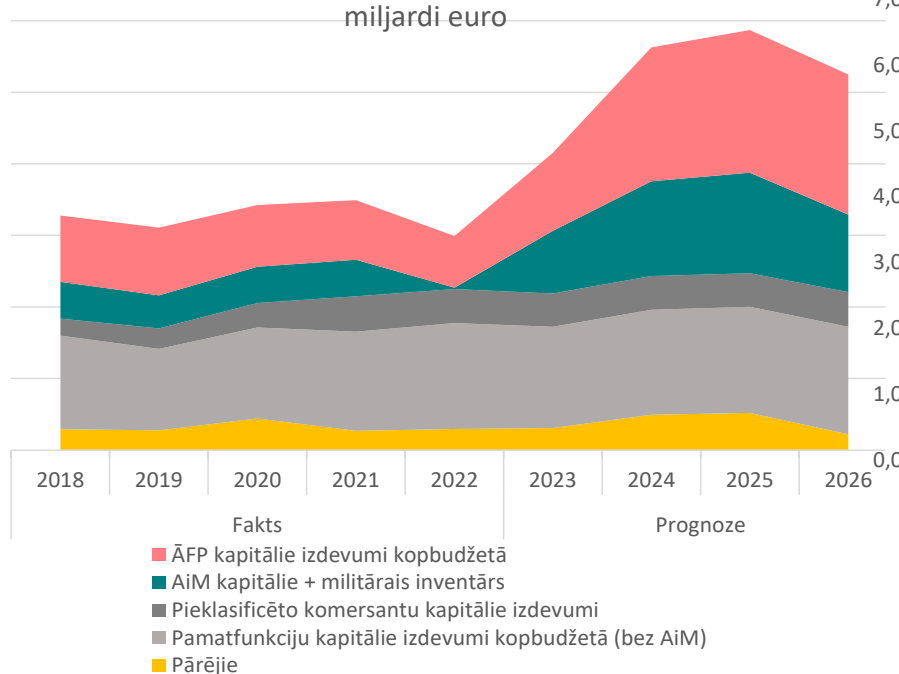
*2023.gada plāns atbilstoši apstiprinātajam budžetam 09.03.2023.

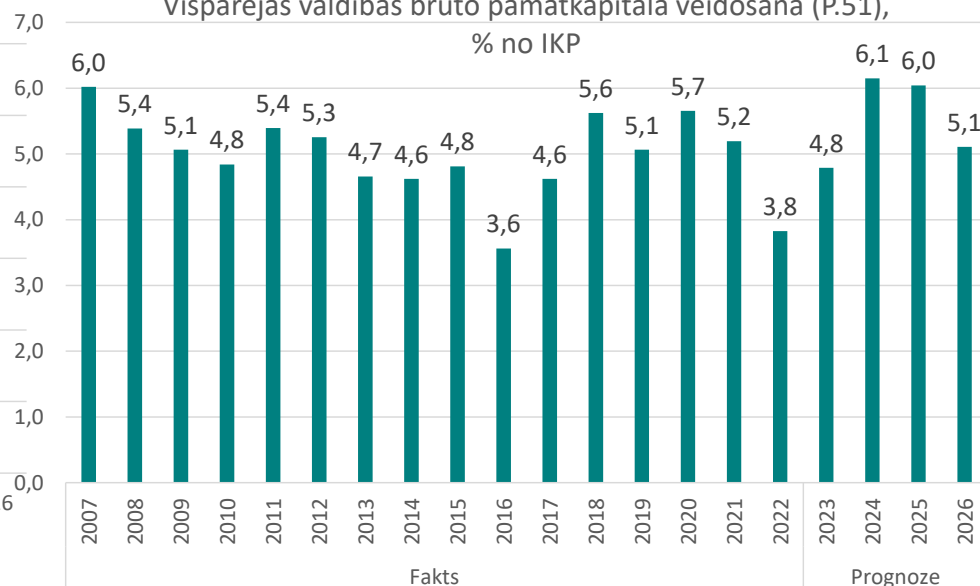
Finanšu ministrija

Investīciju pieaugumu vidējā termiņā noteiks nozīmīgs ES fondu izdevumu pieaugums un ieguldījumi infrastruktūrā gan valstij, gan pašvaldībās

Vispārējās valdības bruto pamatkapitāla veidošana (P.51),
miljardi euro

Vispārējās valdības bruto pamatkapitāla veidošana (P.51),
% no IKP

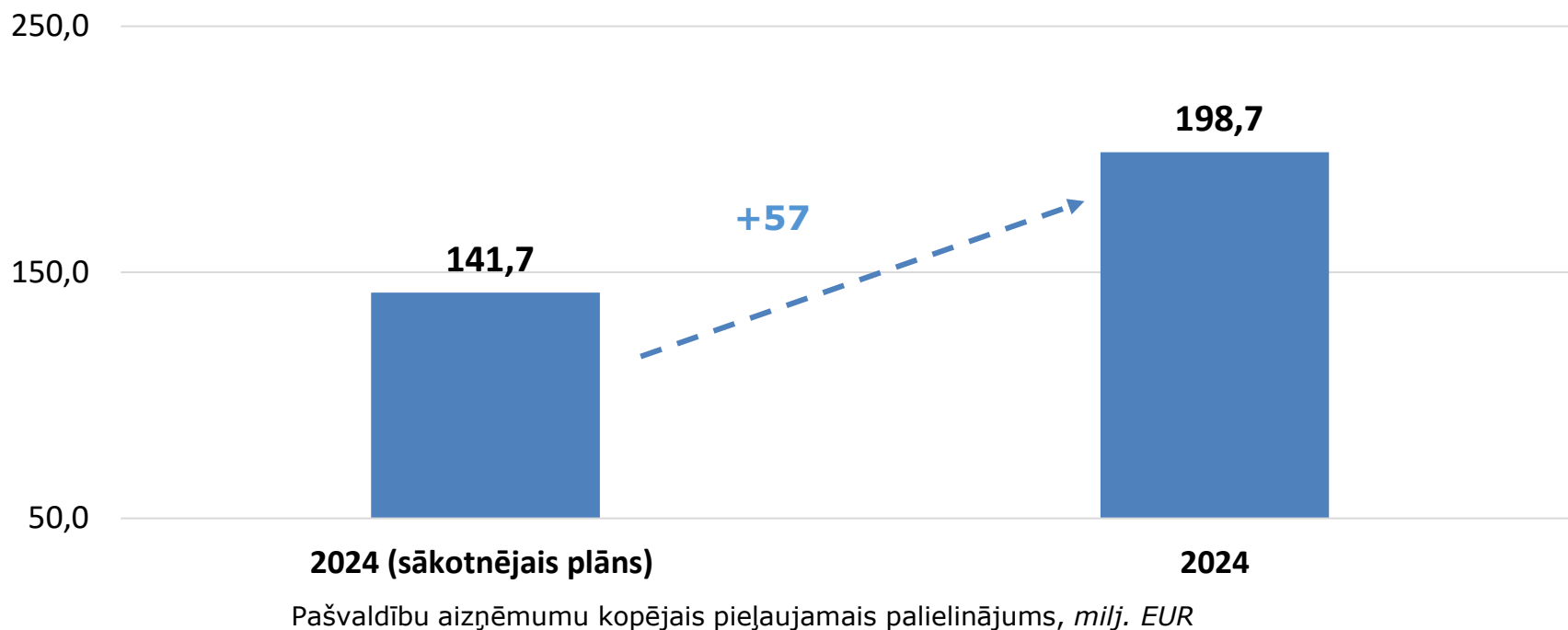
Datu avots: Eurostat, FM

Finanšu ministrija

Pašvaldībām palielināts aizņemšanās limits un paplašinātas aizņemšanās iespējas

- **Galvenā aizņēmumu prioritāte:** ES, AF pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēti projekti.
- **Jauns mērķis:** iekšējās drošības investīciju projektu īstenošana - policijas infrastruktūras izveide un uzlabošana.

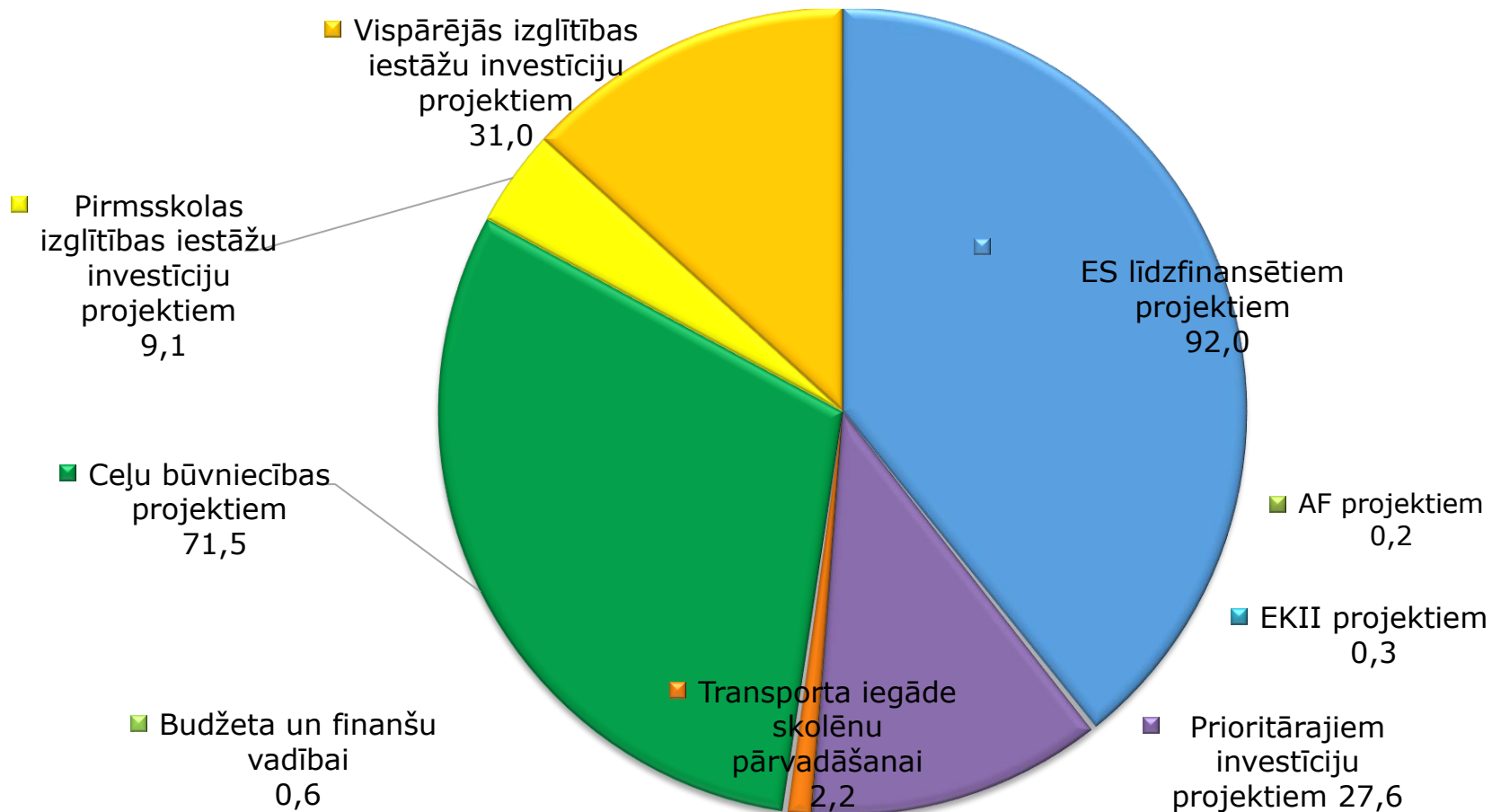

2024.gada sākotnējais plāns: 2023.-2025.gada vidējā termiņa budžetā notiktais aizņēmuma palielinājums

Finanšu ministrija

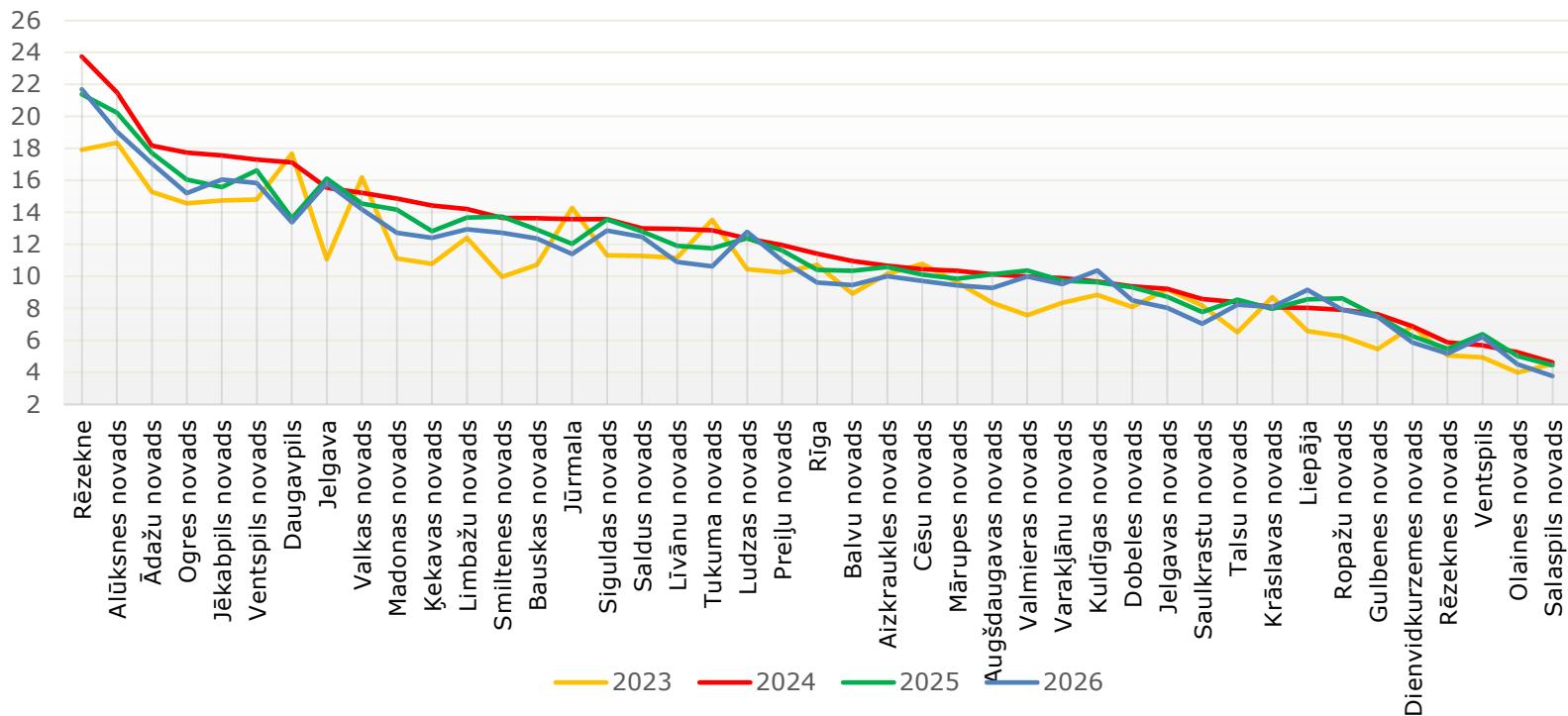
2024.gadā galvenā pašvaldību aizņēmumu prioritāte ir ES fondu līdzfinansēti un AF projekti (2023.gada atbalstītie aizņēmumi, milj. EUR)

Pašvaldībām uzņemoties jaunas saistības, ir jāvērtē gan finanšu resursu cena, gan spēja pildīt saistības

Finanšu ministrija

*Aizņēmumu galvojumu, citu ilgtermiņa saistību ikgadējās atmaksājamās summas pret 2023.gada plānotajiem pamatbudžeta ieņēmumiem (bez iemaksām PFIF un valsts budžeta transfertiem noteiktam mērķim), %.

Rēzeknes valstspilsētas pašvaldībai uz 30.09.2023. ir kavēti maksājumi 1,7 milj. EUR apmērā.

Datu avots. Pašvaldību 2023.gada septembra mēneša pārskati, **sortēts pēc 2024.gada saistību apmēra.**

Valsts kase

Valsts aizdevuma procentu likme un ietekmējošie faktori

EUR tirgus likme
attiecīgām termiņam*
(SWAP vai EURIBOR)

Latvijas kredītriska
novērtējums virs tirgus
likmes

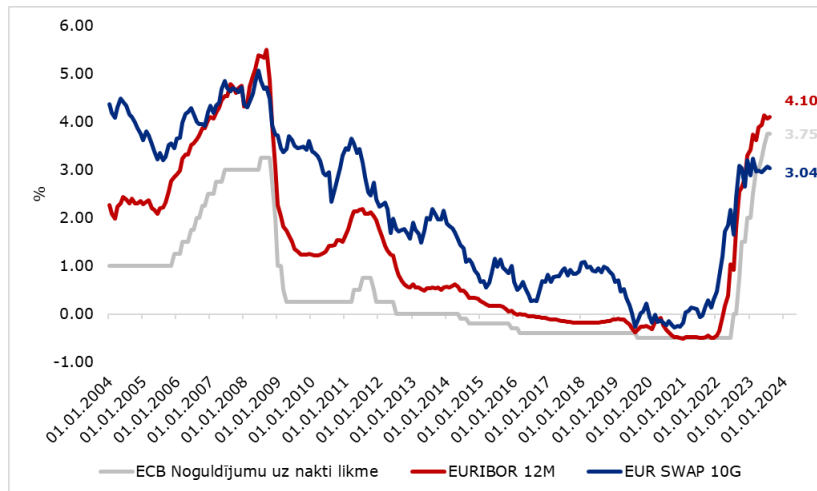

Apkalpošanas maksa
(0,25%)

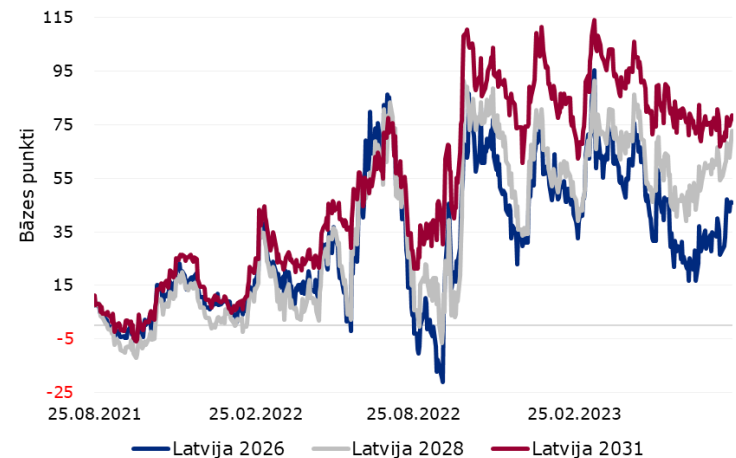

Valsts aizdevuma
procentu likme

Īstermiņa procentu likmes straujāk reaģē uz tirgus izmaiņām

Latvijas EUR obligāciju kredītriska uzcenojums
otrieizējā tirgū

* SWAP (fiksētā ilgtermiņa bezriskā procentu likme EUR valūtā) vai EURIBOR likme (vidējais naudas tirgus eiro piedāvājuma bezriskā procentu likmju indekss)

Finanšu ministrija

Kopā rasti risinājumi pašvaldību pieteiktajos problēmjaudījumos

- Sagatavots speciāls risinājums papildus atbalstam pēc PFI 19 pašvaldībām.
- Piedāvāts risinājums deinstitutionalizācijas kontekstā visām pašvaldībām piešķirot valsts budžeta līdzfinansējumu 30% apmērā smagi slimo bērnu atbalstam.
- Palielināti dabas resursu nodokļa ieņēmumi pašvaldību budžetos.
- Nodrošināts būtisks aizņēmuma limits attīstībai un paplašināti esošie aizņemšanās mērķi.
- Sagatavots piedāvājums izdevumu samazināšanai saistībā ar aizdevumu procentu maksājumu pieaugumu 2024.gadā.

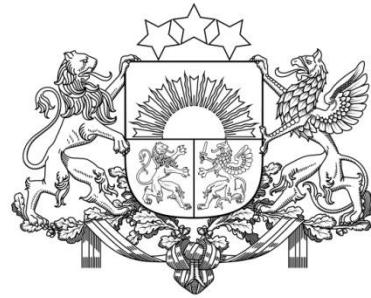

Finanšu ministrija

Ministrijas ir vienojušās turpināt darbu pie vairākiem pašvaldībām būtiskiem jautājumiem

Ministru kabineta protokollēmumā iekļauti vairāki uzdevumi ministrijām:

- VARAM sadarbībā ar IZM un SM **sagatavos priekšlikumus** par pašvaldībām nepieciešamajām investīcijām ilgstpējīgas **izglītības ekosistēmas projektiem**, sākot no 2025. gada.
- SM sagatavos priekšlikumus par:
 - **tranzītielu finansēšanu;**
 - **par pašvaldību autoceļu un ielu finansēšanu;**
 - **sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanas modeļa pilnveidi.**
- TM sadarbībā ar FM izstrādās priekšlikumus **par 2023. gadā spēkā esošo kadastrālo vērtību un metodikas izmantošanu NĪN aprēķinam 2025. gadam.**
- VARAM sadarbībā ar IZM un SM **līdz 2024.gada 1.februārim** izstrādās **patstāvīgus noteikumus** par pirmsskolas, izglītības un ceļu investīciju projektu vērtēšanas kritērijiem valsts aizdevuma saņemšanai.

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!

